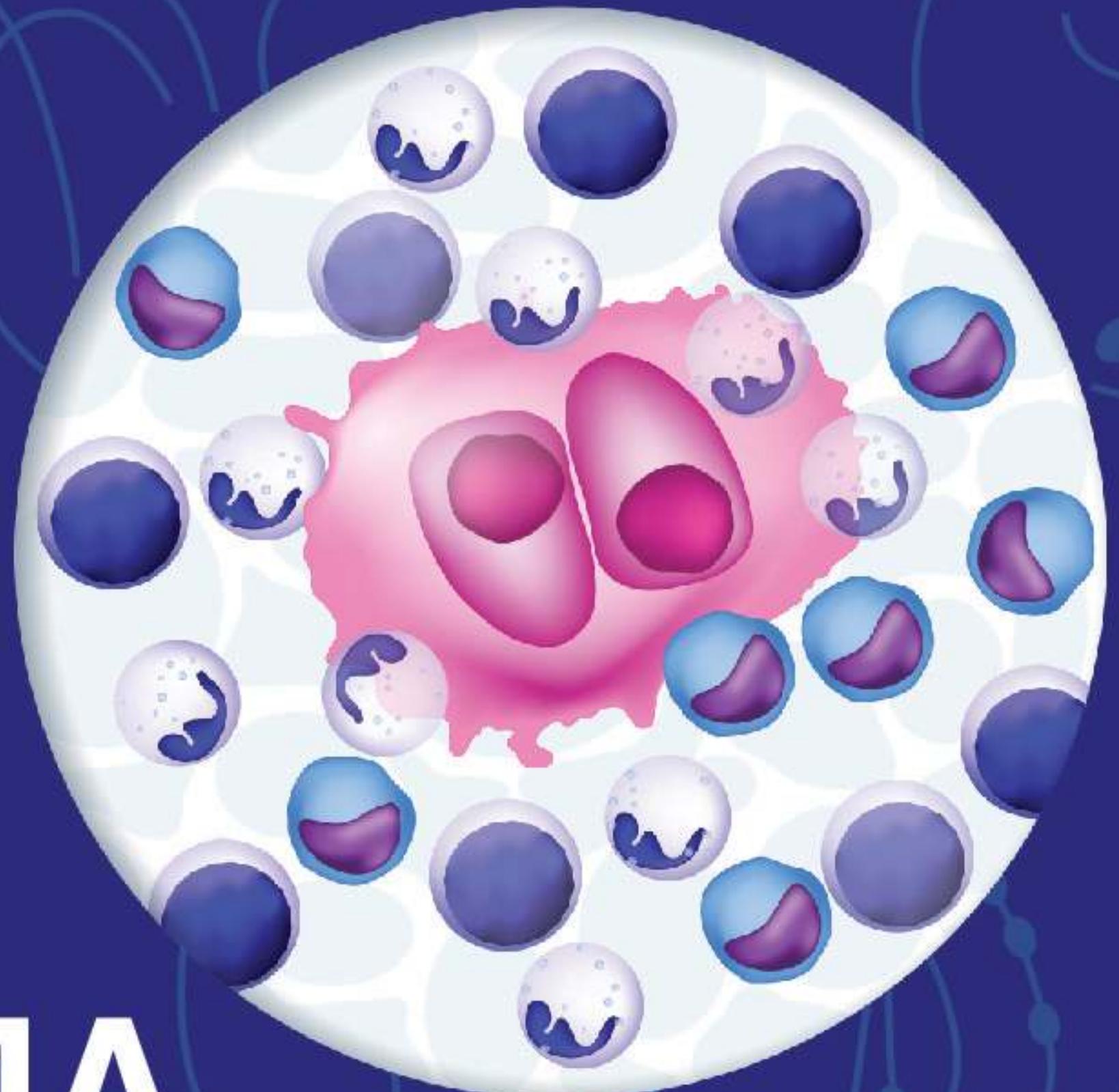

โรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง

LYMPHOMA

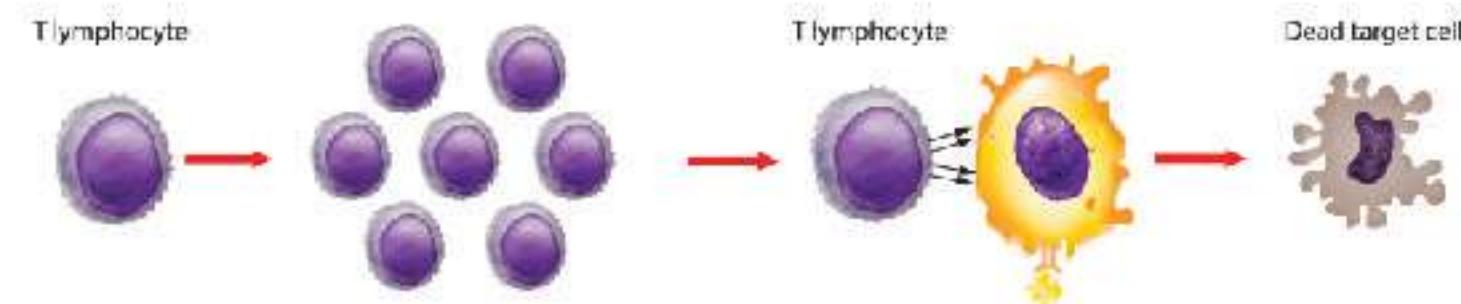
มะเร็งต่อมน้ำเหลืองคืออะไร

มะเร็งต่อมน้ำเหลือง (lymphoma) คือ มะเร็งที่เกิดขึ้นในระบบภูมิคุ้มกัน เนื่องจากความผิดปกติของเม็ดเลือดขาวชนิดลิมโฟไซต์ (lymphocyte) ซึ่งเป็นเซลล์ชนิดหนึ่งในระบบภูมิคุ้มกัน

ระบบภูมิคุ้มกันคืออะไร

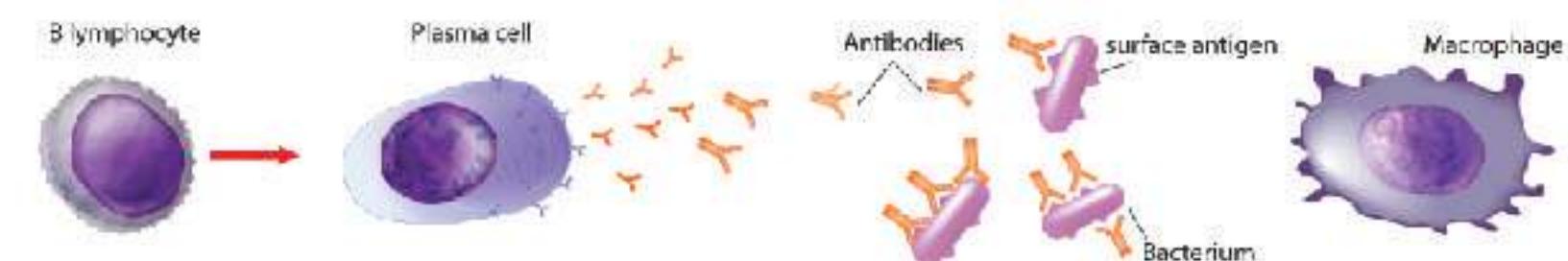
ระบบภูมิคุ้มกันคือเครือข่ายของเซลล์ เนื้อเยื่อ และอวัยวะต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อป้องร่างกายจากเชื้อก่อโรคและสิ่งแผลกลบ哝น ๆ ลิวโคไซด์ (leukocyte) หรือเม็ดเลือดขาวคือเป็นเซลล์ที่มีบทบาทสำคัญในระบบลิมโฟไซต์คือเม็ดเลือดขาวชนิดหนึ่งซึ่งพบในระบบน้ำเหลืองมากกว่าระบบเลือด และมีบทบาทสำคัญในระบบภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นในภายหลัง (adaptive immune system) ลิมโฟไซต์แบ่งออกเป็น

• ลิมโฟไซต์ชนิดที่ จะทำลายเซลล์ที่ติดเชื้อร้ายในร่างกาย

- เมื่อที่เซลล์พันเซลล์ติดเชื้อที่จับกันได้พอดี ที่เซลล์จะเพิ่มจำนวนเพื่อใจมติเซลล์ตั้งกล้า
- ที่เซลล์จับกับเซลล์ติดเชื้อ จากนั้นจึงหลังสาร perforin และ cytotoxin เพื่อทำลายเซลล์เป้าหมายและไวรัสที่อยู่ภายใน
- เซลล์เป้าหมายตาย

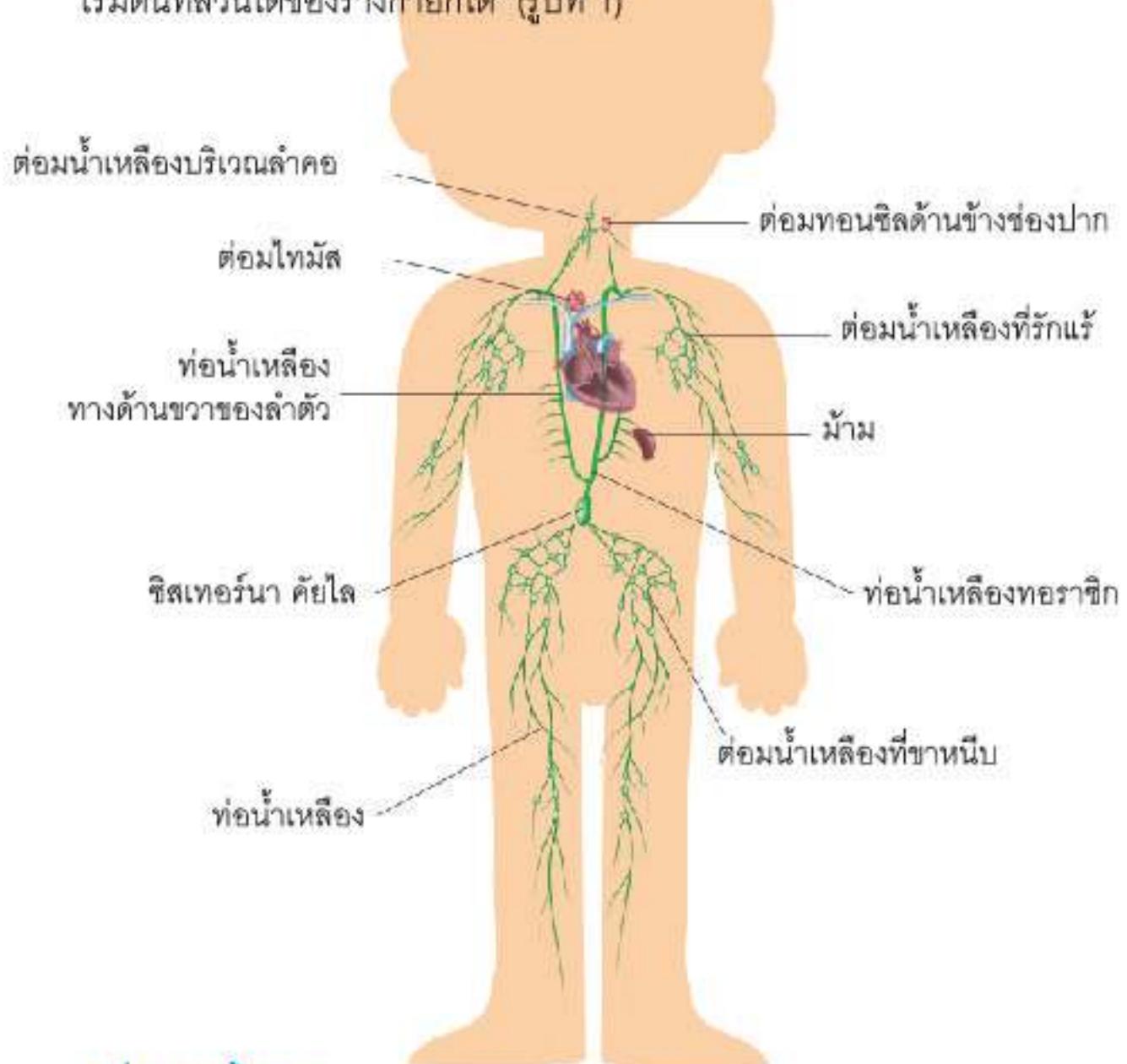
• ลิมโฟไซต์ชนิดบี จะผลิตแอนติบอดี้เพื่อต่อต้านเชื้อก่อโรคในเลือดและน้ำเหลือง

- บีเซลล์พัฒนาไปเป็นพลาasmaเซลล์ ซึ่งจะหดঁงแอนติบอดี้
- แอนติบอดี้จับกับแอนติเจนบนผิวน้ำของแบคทีเรียที่เรียกว่า 'target' ที่ต้องทำลาย
- แบคทีเรียที่เคลื่อนตัวโดยแอนติบอดี้จะถูกแมกไครอฟาร์กิน

ระบบน้ำเหลือง

ระบบน้ำเหลืองคือเป็นหัวใจของระบบภูมิคุ้มกัน ประกอบด้วยต่อมน้ำเหลืองซึ่งเป็นที่อยู่ของเซลล์เม็ดเลือดขาวชนิดต่าง ๆ (รวมถึงบีเซลล์) และเครือข่ายของท่อน้ำเหลืองซึ่งเป็นช่องทางให้ร่างกายกำจัดของเสียและสิ่งไม่พึงประสงค์อื่น ๆ เนื่องจากเนื้อเยื่อน้ำเหลืองนั้นมีอยู่ทั่วไปในร่างกาย มะเร็งต่อมน้ำเหลืองจึงอาจเริ่มต้นที่ส่วนใดของร่างกายก็ได้² (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 ระบบน้ำเหลือง

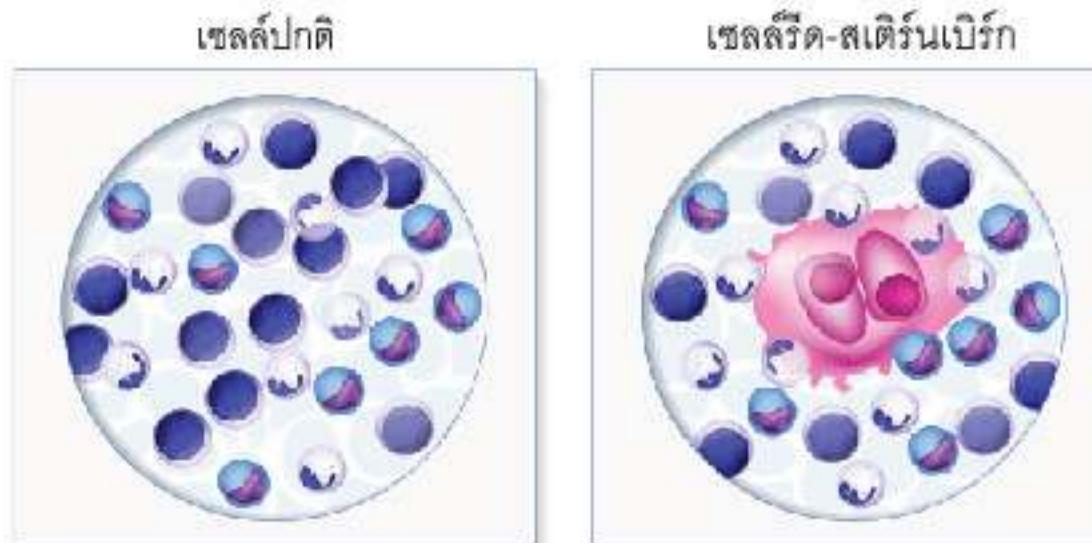
Adapted from <http://lymphatics.org/organsofthebody.com>³

มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด hodgkin และชนิด non-hodgkin

มะเร็งต่อมน้ำเหลืองแบ่งได้คร่าว ๆ เป็น 2 ประเภทคือ มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด hodgkin (Hodgkin lymphoma) และมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด non-hodgkin (non-Hodgkin lymphoma, NHL) โดยจำแนกจากชนิดของเซลล์มะเร็ง

มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด hodgkin

ผู้ป่วยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด hodgkin จะมีเซลล์ลิมฟ์ไซต์ที่มีขนาดใหญ่และมีหลายนิวเคลียส เรียกว่า เซลล์รีด-สเตอร์นเบิร์ก (Reed-Sternberg) ซึ่งไม่สามารถบักปั้งร่างกายจากการติดเชื้อ (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 เซลล์ปกติและเซลล์รีด-สเตอร์นเบิร์ก ได้แก่ ก้อนๆ ของเซลล์มะเร็ง

รู้หรือไม่...

ร้อยละ 90 ของมะเร็งต่อมน้ำเหลืองทั้งหมดเป็นชนิด NHL⁴

ร้อยละ 85 ของ NHL ทั้งหมดเป็นชนิดบีเซลล์⁴

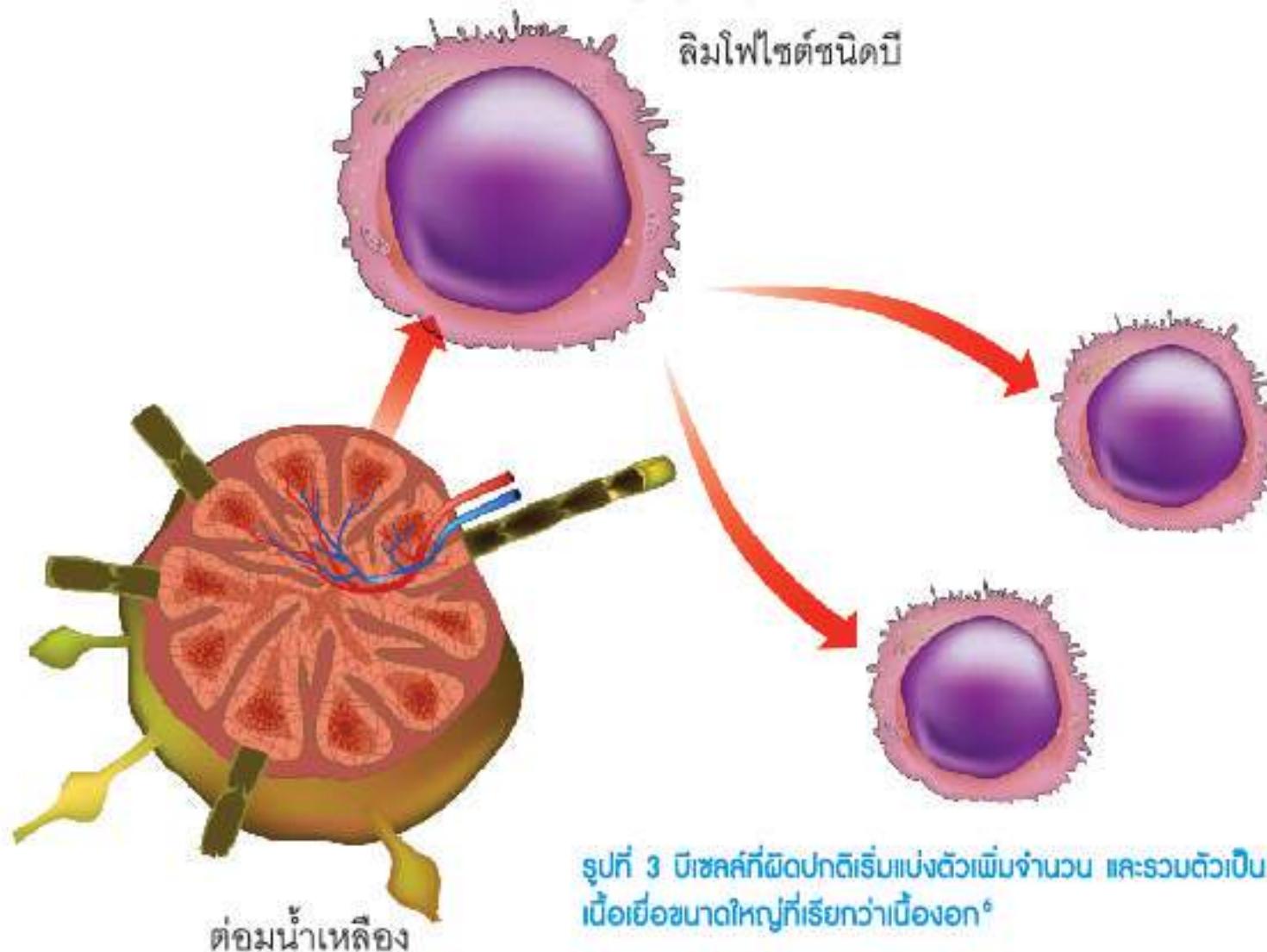
ร้อยละ 15 ของ NHL ทั้งหมดเป็นชนิดทีเซลล์⁴

ในประเทศไทย NHL ถือเป็นมะเร็งที่พบได้น้อยที่สุดเป็นอันดับ 5 ในเพศชาย⁵

มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด non-hodgkin

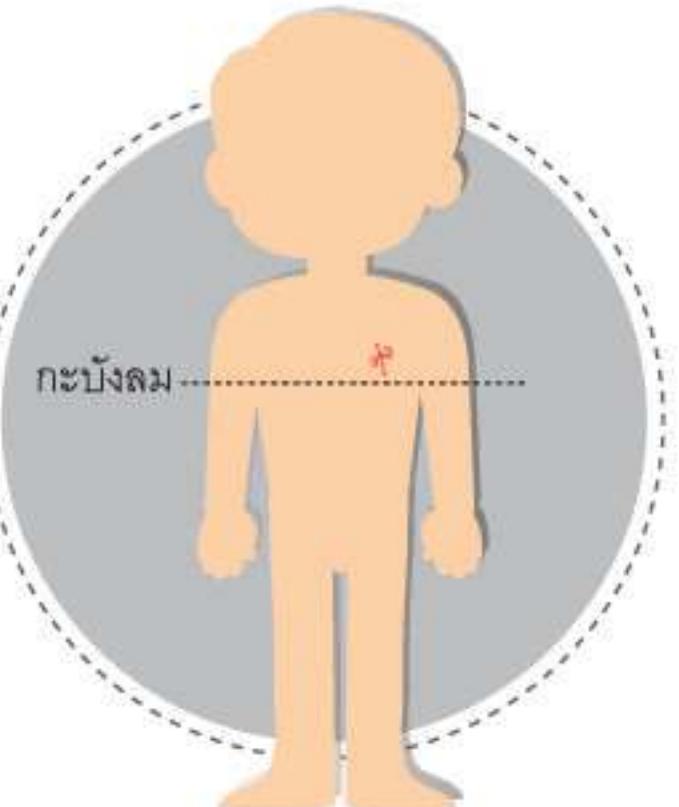
มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด non-hodgkin (NHL) แยกย่อยได้หลายประเภทโดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 2 กลุ่มคือ

- มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดบีเซลล์ ซึ่งเกิดจากบีเซลล์ที่พิดปกติ
- มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดทีเซลล์ ซึ่งเกิดจากทีเซลล์ที่พิดปกติ

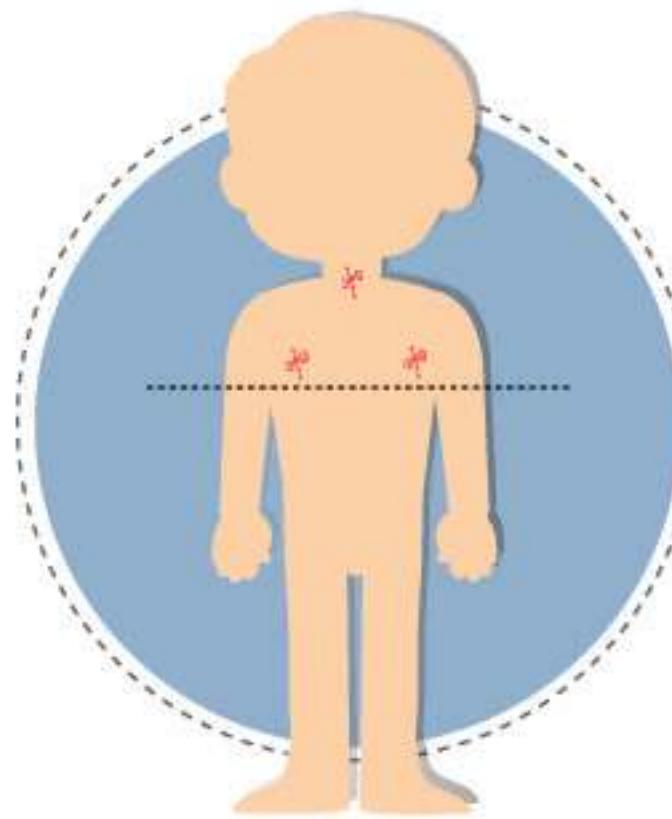
รูปที่ 3 บีเซลล์ที่พิดปกติเริ่มแบ่งดัวเพิ่มจำนวน และรวมตัวเป็นก้อนๆ มากขึ้นเรื่อยๆ ที่เรียกว่าเป็นองอก⁶

ระยะของมะเร็งต่อมน้ำเหลือง

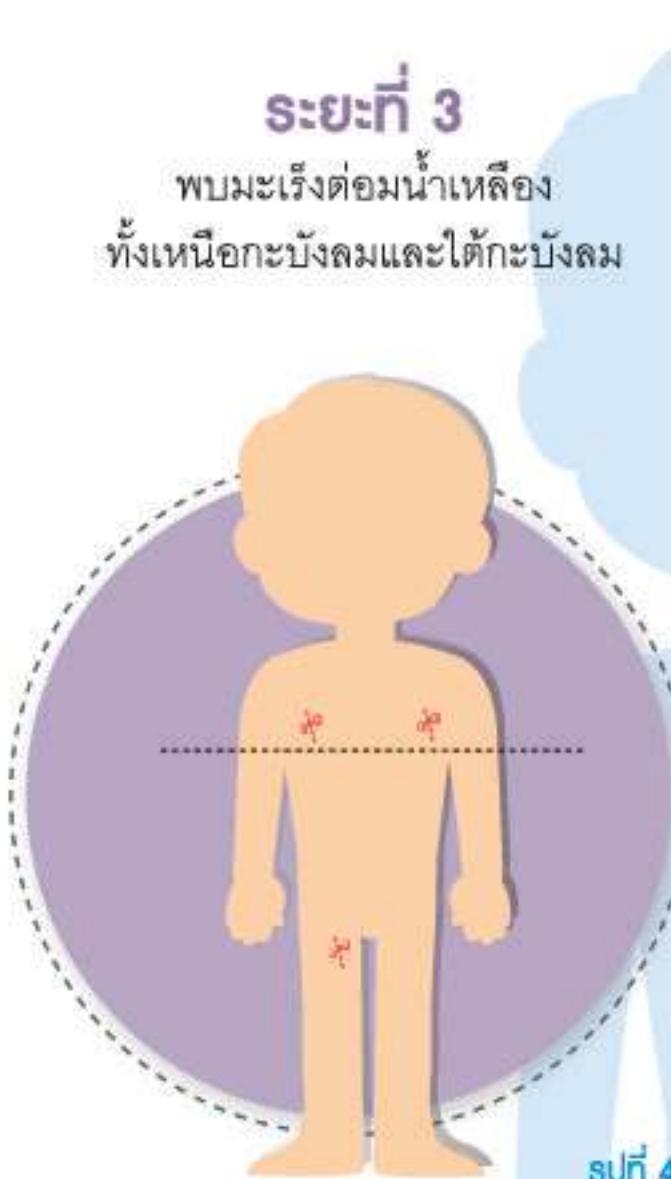
ระยะที่ 1

พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองในต่อมน้ำเหลืองเพียงหนึ่งกลุ่ม ที่ตำแหน่งใดๆ ของร่างกายก็ได้ เช่นหัวหรือใต้กระดูกอย่างใดอย่างหนึ่ง

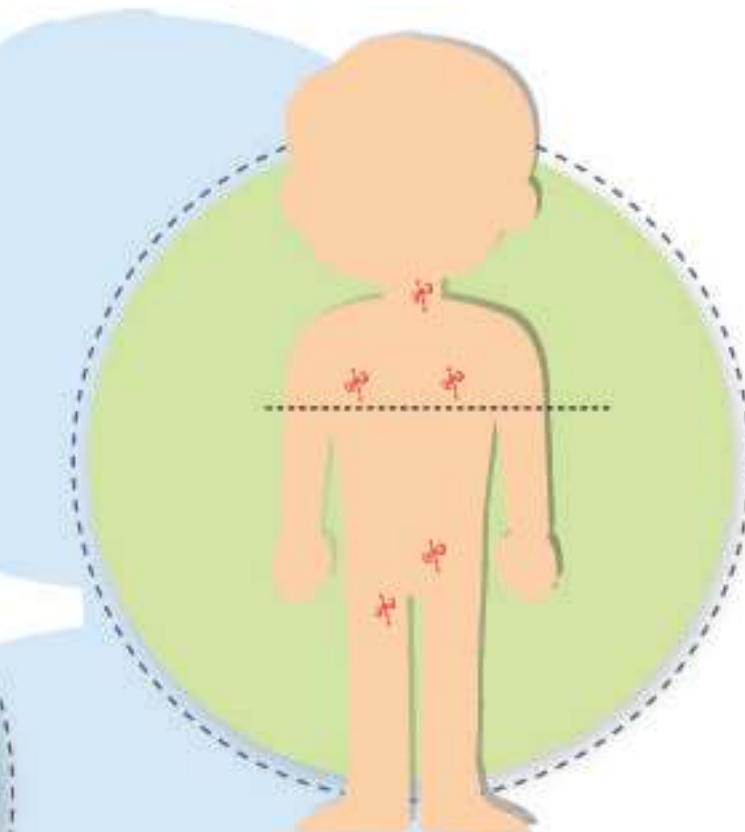
ระยะที่ 2

พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองในต่อมน้ำเหลือง 2 กลุ่มหรือมากกว่า หรือที่อวัยวะซึ่งอยู่ด้านเดียวกันของกระดูก

ระยะที่ 3

พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองทั้งเหนือกระดูกและใต้กระดูก

ระยะที่ 4

พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดยอดจิกหรือ NHL ในต่อมน้ำเหลืองหลายกลุ่ม

ลักษณะของมะเร็งต่อมน้ำเหลือง⁸

- ต่อมน้ำเหลืองใหญ่กว่า 10 มม.
- พบร้อนมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่กลางอก (กินบริเวณมากกว่า 1/3 ของความกว้างแผ่นอก)
- แพรไปยังหล่ายอวัยวะ เช่น ตับ กระดูก หรือปอด

รูปที่ 4 การแบ่งระยะของมะเร็งต่อมน้ำเหลืองตามเกณฑ์ Ann Arbor⁷
Adapted from <http://www.lymphomation.org/stage.htm>⁷

อาการแสดงและปัจจัยเสี่ยง 9-12

อาการแสดง

มีอาการบวมแต้มไม่เจ็บที่ต่อมน้ำเหลืองบริเวณคอ รักแร้ หรือขาหนีบ

น้ำหนักลดโดยไม่ทابสนาเหตุ (ลดลงไปมากกว่าร้อยละ 10 ของน้ำหนักตัว)

รู้สึกอ่อนเพลียตลอดเวลา

มีไข้และหนาวสั่น

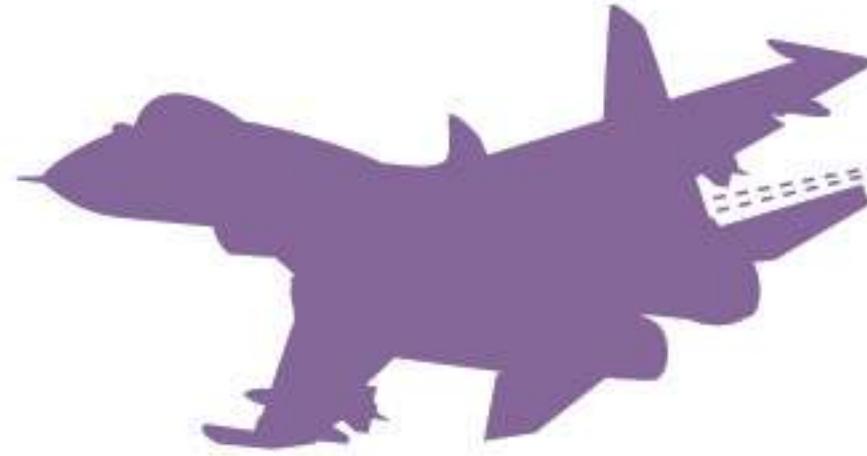

เบื่ออาหาร

เหนื่อยออกกำลังกาย

ประเภทของมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดนอนอดจิกัน

กลุ่มที่มีการดำเนินโรคแบบรุนแรง

- เชคค์มะเร็งคุกคามอย่างรวดเร็วแต่ก็ไม่ต่อการรักษาหากเช่นกัน การรักษาให้กันก่อนก็อย่างมีประสิทธิภาพเจิงสำคัญอย่างยิ่ง

การรักษารูปแบบใหม่ที่พัฒนาให้ดียิ่งกว่าเดิม เพิ่มอัตราการรอดชีวิตให้สูงขึ้นมาก

มะเร็งกลุ่มที่มีการดำเนินโรคแบบรุนแรงที่พบได้บ่อยที่สุดคือ diffuse large B cell lymphoma (DLBCL)

ร้อยละ 85¹³
ของผู้ป่วย DLBCL
มีชีวิตยืนยาว
กว่า 5 ปี¹³

กลุ่มที่มีการดำเนินโรค
แบบค่อยเป็นค่อยไป

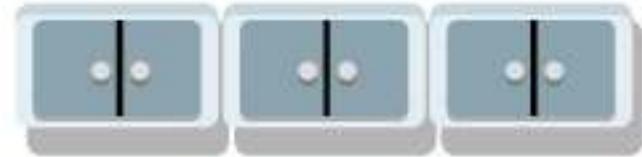
- ผู้ป่วยกลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบจากโรคนานอยกว่าเนื่องจากเชคค์มะเร็งที่เติบโตชา แล้วอาจมีชีวิตยืนยาวไปได้ถึง 20 ปี

มะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิด follicular lymphoma คือเชคค์มะเร็งกลุ่มที่มีการดำเนินโรคแบบค่อยเป็นค่อยไปที่พบได้บ่อยที่สุด

Small-lymphocytic lymphoma (SLL) และ chronic lymphocytic leukemia (CLL) จัดอยู่ในกลุ่มนี้เช่นกัน โดยการรักษา CLL/SLL จะใช้วิธี 'ติดตามและเฝ้าระวัง' ร่วมกับการรักษาตามอาการ

ผู้ป่วย CLL/SLL
มีชีวิตยืนยาวได้
8-10 ปี
หรือมากกว่านั้น¹⁴

การตรวจคัดกรองและวินิจฉัยมะเร็งต่อมน้ำเหลือง

เมื่อสงสัยว่าพบอาการแสดงของมะเร็งต่อมน้ำเหลือง แพทย์อาจสั่งตรวจด้วยวิธีต่อไปนี้เพื่อวินิจฉัยโรค¹⁵

การตรวจร่างกาย

แพทย์จะคลำหาต่อมน้ำเหลืองที่บวมโต ทึบ ที่คอ รักแร้ ขาหนีบ และอาการบวมที่ม้ามหรือตับ

การพิวินิจฉัย

ภาพที่ถ่ายด้วยวิธีเข้าพะมีประไชญ์ในการวินิจฉัยมะเร็งต่อมน้ำเหลือง รวมไปถึงติดตาม การแพร่กระจาย เพื่อให้แพทย์ตัดสินใจ เดือกวิธีรักษา ได้อย่างถูกต้อง

การตรวจเลือด

เพื่อตรวจหาความผิดปกติในด้านรูปร่าง ลักษณะ หรือปริมาณของเซลล์ในเลือด หรือปัสสาวะ ซึ่งอาจบ่งบอกว่ามีเซลล์มะเร็งอยู่

การตัดชิ้นเนื้อ

เป็นกระบวนการเก็บไขกระดูกไปตรวจหาร่องรอยของโรคมะเร็ง โดยจะใช้เข็มเจาะ เพื่อเก็บไขกระดูก เลือด และเนื้อเยื่อกระดูก ปริมาณเล็กน้อย

เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อวินิจฉัยโรค

การถ่ายภาพด้วยวิธีต่าง ๆ สามารถตรวจส่องอาการ ตำแหน่ง และขนาดของมะเร็งต่อมน้ำเหลืองได้

รูปที่ 5 เมื่อตรวจพบ CLL ภาพเอกซเรย์ปอดแสดงให้เห็นเนื้อเยื่อแพคลเป็นก้อนปอดข้างส่วนบน 7 เดือน ภาพเอกซเรย์แสดงให้เห็นก้อนขนาดใหญ่ก่อตัวขึ้นในช่องกลางอก (mediastinum)

Adapted from Korean J Hematol 2009;44:133-138¹⁶

เอกซเรย์

คือการใช้รังสีปริมาณน้อยวิ่งผ่านร่างกายอย่างรวดเร็วเพื่อเก็บภาพนิ่งของอวัยวะในร่างกาย บางครั้งภาพถ่ายเอกซเรย์ก็拿来ไปสู่การตรวจพบรมะเร็งต่อมน้ำเหลืองได้ เช่น ภาพถ่ายเอกซเรย์ปอดอาจเผยให้เห็นต่อมน้ำเหลืองที่บวมๆ อาการของภาวะปอดติดเชื้อ หรือของเหลวที่คั่งในปอด (รูปที่ 5)

ชีทีสแกน (CT scan)

การทำชีทีสแกนจะใช้อุปกรณ์เอกซเรย์ชนิดพิเศษเพื่อสร้างภาพภายในร่างกายขึ้นมาในหลายมุมมอง ชีทีสแกนต่างกับการเอกซเรย์รวมด้วยตรงที่แสดงรายละเอียด เช่น รูปร่าง ขนาด และตำแหน่งของเนื้องอกได้ (รูปที่ 6)

รูปที่ 6 ภาพถ่ายผู้ป่วยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่ระบบด้วยวิธีชีทีสแกนร่วมกับการฉีดสารกีบสี
Adapted from <https://www.med-ed.virginia.edu/courses/rad/gu/kidneys/lymphoma.html>¹⁷

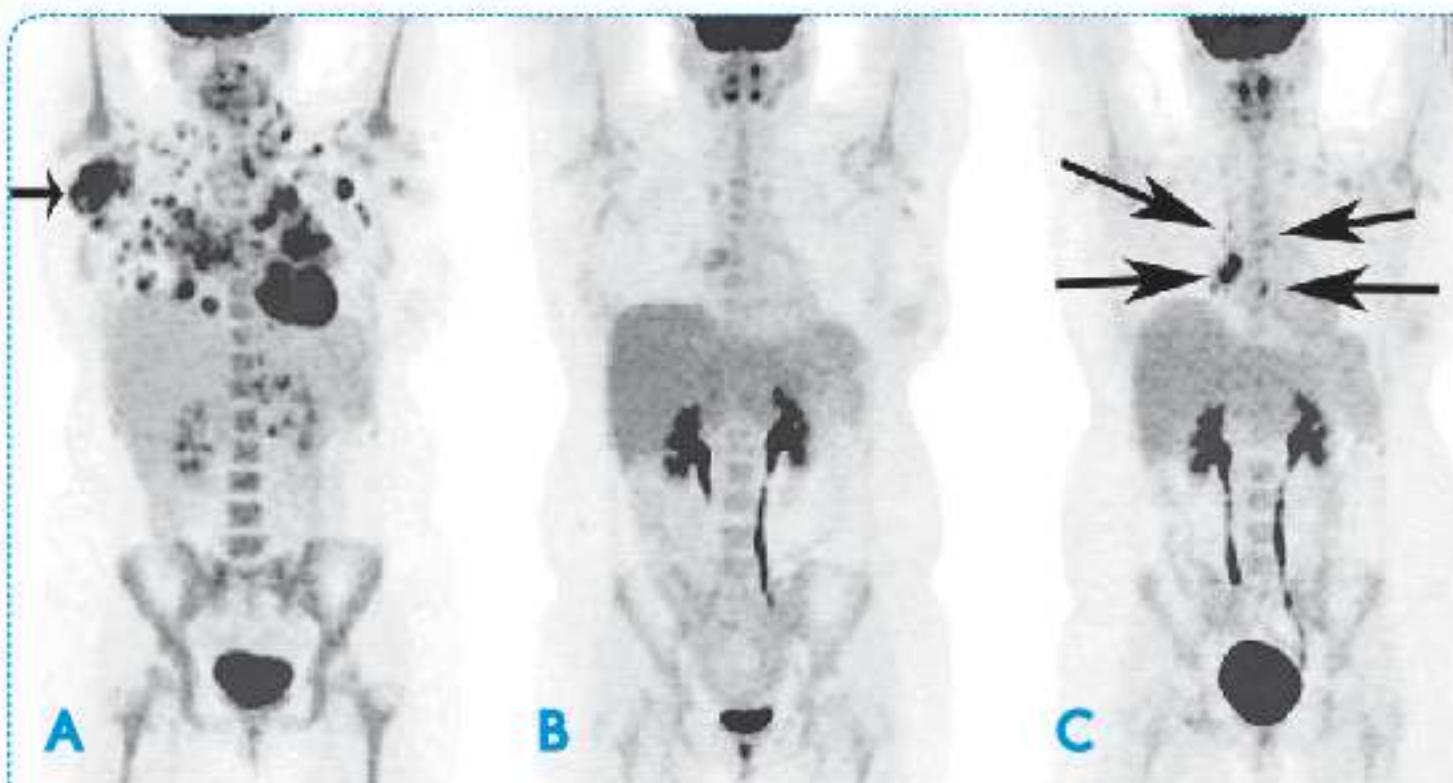
เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อวินิจฉัยโรค

เอ็นอาร์ไอ (MRI)

เอ็นอาร์ไอคือเทคนิคการถ่ายภาพโดยไม่ใช้รังสีซึ่งมีความคมชัดสูง จึงให้ภาพดีด้านของกระดูกและเนื้อเยื่ออ่อนที่มีความละเอียดสูง (รูปที่ 7)

รูปที่ 7 ภาพถ่ายเอ็นอาร์ไอของสมองก่อนการฝ่าดัด แสดงให้เห็นมะเร็งต่อเน้นบริเวณขับดปฐมภบี (ลูกครรชี) ซึ่งจำกัดวงอยู่ในโพรงสมองส่วน third ventricle (ลูกครรคีก้า) เก่าบัน

Adapted from J Med Case Reports
2011; 5:213.¹⁸

เพกชีก (PET-CT)

- การทำเพกชีกจะแสดงให้เห็นเซลล์มะเร็งในต่อมน้ำเหลืองที่บวมได้
- ก่อนการทำเพกชีก ผู้ป่วยจะได้รับการฉีดสารละลายกัลลูโคส (น้ำตาล) ที่มีสารกัมมันตรังสีในปริมาณน้อยมากเข้าสู่ร่างกาย
- เพกชีกจะให้ภาพที่ระบุตำแหน่งของเซลล์มะเร็งได้อย่างจำเพาะเจาะจง เนื่องจากเซลล์ที่ผิดปกติจะดูดซึมน้ำตาลที่ฉีดเข้าไปได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ผลเพกชีกยังใช้ติดตามการตอบสนองต่อการรักษาได้โดยการเปรียบเทียบภาพก่อนและหลัง (รูปที่ 8)

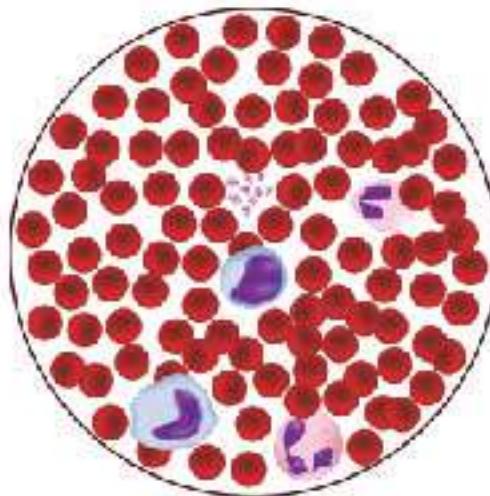
รูปที่ 8 (A) ภาพถ่ายเพกชีกเบื้องต้น ลูกครรชีให้เห็นมะเร็งต่อเน้นบริเวณที่ต่อเน้นบริเวณรักแร้ด้านขวา (B) ภาพถ่ายเพกชีกแสดงให้เห็นมะเร็งต่อเน้นบริเวณรักแร้ด้านขวา (C) ภาพถ่ายเพกชีกแสดงให้เห็นการกลับเป็นขาว

Adapted from J Nucl Med Technol 2011;39:190-194.¹⁹

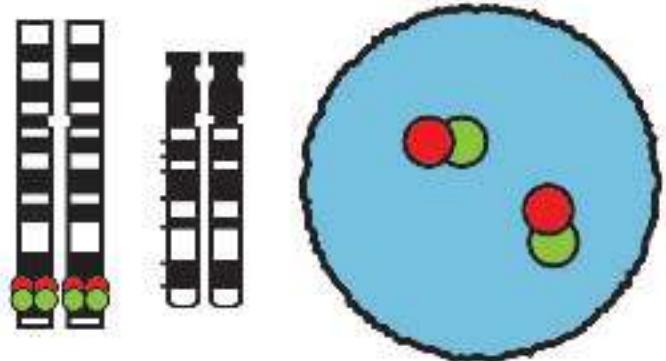
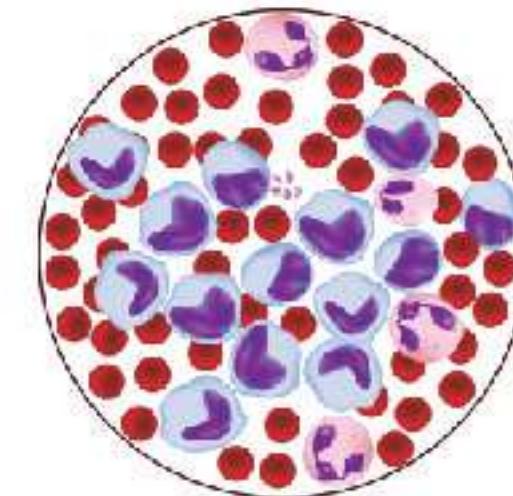
การวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ

รูปที่ 9

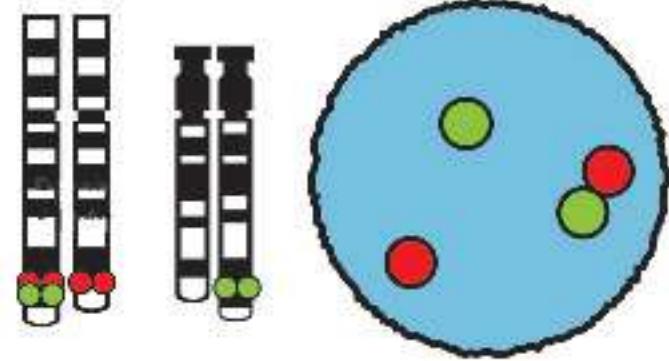
A. ฟิล์มเลือดปกติ

B. ฟิล์มเลือดจากผู้ป่วย CLL ชนิดเซลล์เด็ก

A. โครโนไมซ์มปกติ

B. โครโนไมซ์มที่มีการเปลี่ยนแปลงผิดปกติ

ฟลูออเรสเซนซ์อินไซตุไฮบริดไรเซชัน (Fluorescence in Situ Hybridization, FISH)

FISH เป็นการทดสอบเลือดหรือเซลล์ในกระดูกเพื่อตรวจหาการเปลี่ยนแปลงโครโมโซม (การวิเคราะห์เชิงเซลล์พันธุศาสตร์) ในเซลล์มะเร็ง FISH ช่วยตรวจจับความผิดปกติทางพันธุกรรมที่อาจหลุดรอดไปจากการตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์²¹ เครื่องมือดังกล่าวมีความสำคัญในการเลือกแผนการรักษาที่เหมาะสมและการพยากรณ์โรค

รูปที่ 10 การเปลี่ยนแปลงของโครโนไมซ์ (8;14) ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดเบอร์กิตที่ตรวจพบโดย FISH

Adapted from http://jmd.amjpathol.org/cms/attachment/347211/2274533/gr2_lrg.jpg²²

การรักษา

การเลือกแบบแผนการรักษาขึ้นกับชนิดและระยะของมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ความผิดปกติเชิงเซลล์พันธุศาสตร์ และสุขภาพโดยรวมของผู้ป่วย²³⁻²⁴

• รังสีรักษา

วิธีนี้ใช้มากที่สุดในผู้ป่วยระยะต้น ๆ หรือในฐานะการรักษาเสริมเฉพาะที่ รังสีรักษาสามารถป้องกันการกลับเป็นซ้ำหลังรับเคมีบำบัดได้ และมักใช้ในการรักษามะเร็งชนิดที่มีการดำเนินโรคครุณแรงหรือโตเรื้อราน เช่น DLBCL

• ติดตามและเฝ้าระวัง

ในการณ์ที่ผู้ป่วยไม่มีอาการแพทย์อาจติดตามโรคโดยการนัดผู้ป่วยมาตรวจร่างกายเป็นประจำทุก 3-6 เดือน มักใช้ริบบิน NHL ชนิดติดตัว

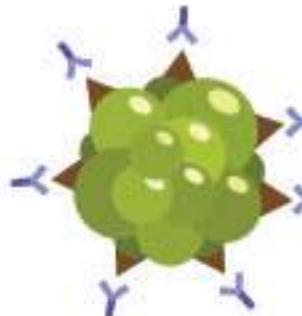
• เคมีบำบัด

การรักษาแบบไม่จำเพาะเจาะจงนี้จะใช้ยารับประทานหรือยาฉีดเข้าหลอดเลือดดำ เพื่อฆ่าเซลล์มะเร็งและลดขนาดของก้อนเนื้อ ยาเคมีบำบัดบางตัวจะส่งผลต่อเซลล์ปกติ ทำให้เกิดผลข้างเคียง เช่น ผดผื่นและแพลงในปาก

• การรักษาแบบบุ่งเป้า

การรักษาวิธีนี้จะมุ่งเป้าไปที่ไปร์ตินจำเพาะของเซลล์มะเร็ง อาจจะถูกออกแบบมาให้ทำลายเซลล์มะเร็งโดยส่งผลกระทบต่อเซลล์ปกติน้อยที่สุด

- การนำบัตเตอร์ในโคลนอลแอนติบอดี

การรักษาแบบจำเพาะเจาะจงนี้จะเลียนแบบแอนติบอดีในร่างกายซึ่งมีหน้าที่กำจัดสิ่งแปลกปลอม อาจจะเข้าไปจับกับเซลล์มะเร็งเพื่อส่งสัญญาณให้ระบบภูมิคุ้มกันเข้ามาทำลายเซลล์ ยานบางตัวสามารถกระตุ้นกลไกการทำลายตัวเองของเซลล์มะเร็งได้

- สารยับยั้งชนิดโมเลกุลเล็ก

สารดังกล่าวจะเข้าไปในเซลล์มะเร็งต่อมน้ำเหลืองและเข้าขัดขวางการส่งสัญญาณที่สำคัญ ทำให้เซลล์มะเร็งไม่สามารถเจริญเติบโตได้

• การปลูกถ่ายสเต็มเซลล์

บางครั้งการให้เคมีบำบัดในขนาดยาสูงอาจทำให้เซลล์ที่แข็งแรงเสียหายในระยะต้น โดยเฉพาะเซลล์ไขกระดูกแพทย์อาจใช้สติเมลเซลล์ที่เก็บมาจากผู้ป่วยหรือผู้บริจาคกระตุ้นการฟื้นตัวของไขกระดูกได้ การปลูกถ่ายสติเมลเซลล์อาจเพิ่มอัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเชิงเซลล์พันธุศาสตร์เรื้อรัง และมักใช้ในการรักษา NHL ชนิดที่มีการดำเนินโรคครุณแรง

ผลข้างเคียงของการรักษาโรคมะเร็ง

การดูแลตัวเอง²⁵

ควรทำ

ตื่มน้ำมาก ๆ (วันละ 8 – 10 แก้ว)

รับประทานอาหารมื้อละน้อย ๆ
แต่น้อย ๆ

ปรึกษาแพทย์หากมีไข้สูง
เกิน 38 องศาเซลเซียส

ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
ใช้จานชามช้อนส้อมและ
แก้วน้ำสะอาดเสมอ

แปรงฟันด้วยแปรงสีฟันชนวน
ขัดฟันด้วยไม้ขัดฟันเบา ๆ
หลังอาหาร

ปรึกษาแพทย์ก่อนเข้ารับการผ่าตัด
หรือทำฟัน

ไม่รับประทานอาหาร
ที่เก็บนานเกิน 2 วัน

ทาลิปมัน ครีม หรือโลชั่นเพื่อให้
ริมฝีปากและผิวชุ่มชื้นอยู่เสมอ
นอนหลับให้เพียงพอ

ไม่ควรทำ

หลีกเลี่ยงอาหารดิบ ปรุงไม่สุก
และลดผักสด

หลีกเลี่ยงอาหารเปรี้ยวจัด เพศจัด
ร้อนจัด

หลีกเลี่ยงกาแฟ และดื่ม
แอลกอฮอล์ในช่วงเย็น

หลีกเลี่ยงการออกกำลังกาย
อย่างหนักใหม่

หลีกเลี่ยงอาการบาดเจ็บ
ที่อาจทำให้เลือดออกหรือฟกช้ำ

หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ชุมนุมชน
และผู้ที่เป็นหวัด

หลีกเลี่ยงการสัมผัสต้นไม้
และดอกไม้สด หญ้าแห้งและดิน

Reference

1. Zimmermann KA. Lymphatic System: Facts, Functions and Diseases. Available at: <http://www.livescience.com/26983-lymphatic-system.html>. Accessed 15 November 2016.
2. Lymphatic system. Available at: <https://global.britannica.com/science/lymphatic-system>. Accessed 12 November 2016.
3. Organs of the Body. Available at: <http://lymphaticsystem.organsofthebody.com>. Accessed 13 November 2016.
4. Lymphoma Research Foundation resource page. Available at: <http://www.lymphoma.org/site/pp.asp?c=bkLTKaOQImK8E&b=6300139>. Accessed 12 November 2016.
5. Cancer incidence in Thailand Vol.IV. Available at: http://www.ncl.go.th/thFile_download/Cancer%20in%20Thailand%20IV/C-II-20.PDF. Accessed 8 September 2017
6. US Department of Health and Human Services-National Institute Health-National Cancer Institute resource page. What you need to know about Non-Hodgkin Lymphoma. Available at: <https://www.cancer.gov/publications/patient-education/non-hodgkin-lymphoma.pdf>. Accessed 8 October 2017
7. Staging lymphomas. Available at: <http://www.lymphomation.org/stage.htm>. Accessed 15 November 2016.
8. American Cancer Society resource page. Available at: <http://www.cancer.org/cancer/non-hodgkinlymphoma/detailedguide/non-hodgkin-lymphoma-staging>. Accessed 12 November 2016.
9. Mayo Clinic resource page. Diseases and Conditions: Hodgkin's Lymphoma. Available at: <http://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/hodgkins-lymphoma/basics/symptoms/con-20030667>. Accessed 10 November 2016.
10. Mayo Clinic resource page. Diseases and Conditions: Hodgkin's Lymphoma. Available at: <http://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/hodgkins-lymphoma/basics/risk-factors/con-20030667>. Accessed 10 November 2016.
11. Mayo Clinic resource page. Diseases and Conditions: Non-Hodgkin's Lymphoma. Available at: <http://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/non-hodgkins-lymphoma/basics/symptoms/con-20027792>. Accessed 10 November 2016.
12. Mayo Clinic resource page. Diseases and Conditions: Non-Hodgkin's Lymphoma. Available at: <http://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/non-hodgkins-lymphoma/basics/risk-factors/con-20027792>. Accessed 10 November 2016
13. Armitage AO. *Mayo Clin Proc* 2012;87:161-171.
14. Survival statistics for chronic lymphocytic leukaemia (CLL). Available at: http://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/type/cll/treatment/statistics-and-outlook-for-chronic-lymphocytic-leukaemia#sZhRlgHTvKofjbQ7_99. Accessed 10 November 2016.
15. Leukemia and Lymphoma resource page. Available at: <https://www.lls.org/lymphoma/hodgkin-lymphoma/diagnosis>. Accessed 15 November 2016.
16. Korean J Hematol 2009;44:133-138.
17. <https://www.med-ed.virginia.edu/courses/rad/gu/kidneys/lymphoma.html>. Accessed 24 October 2017.
18. J Med Case Reports 2011; 5:213.
19. J Nucl Med Technol 2011;39:190-194.
20. <http://www.metroregionpet.com/case-studies-lymphoma.html> Accessed 30 November 2016.
21. Morse EE, Yamase HT, Greenberg BR, et al. Ann Clin Lab Sci 1994;24:6-11.
22. Reichard KK and Robinett S. *Methods Mol Biol* 2013;999:189-202.
23. The Journal of Molecular Diagnostics resource page. Available at: [http://jmd.amjpathol.org/article/S1525-1578\(10\)80712-X/pdf](http://jmd.amjpathol.org/article/S1525-1578(10)80712-X/pdf). Accessed 9 October 2017
24. American Cancer Society. Available at: <https://www.cancer.gov/types/lymphoma/hp/adult-nhl-treatment-pdq>. Accessed 12 November 2016.
25. American Cancer Society. <http://www.cancer.org/cancer/hodgkindisease/detailedguide/hodgkin-disease-treating-general-info>. Accessed 12 November 2016.
26. <http://www.cancer.org/acs/groups/cld/documents/webcontent/002818-pdf.pdf>. Accessed 15 November 2016.